

Nominatie
Language Industry Awards

Waarom er altijd
een reden is
om een taal te leren

CLT

“Je moet niet alleen, om de plek te bereiken, thuis opstappen, maar ook uit manieren van kijken.” Dit zijn de openingsverzen van Herman de Coninck's gedicht “De plek” uit zijn bundel *Schoolslag* (1994).

Bij de vraag “Hoe heeft taalleren je leven gestuurd?” moest ik instinctief aan deze regels denken, omdat ze mijn meest recente ervaring met taalleren zo goed beschrijven. In september 2021 deed ik dat eerste, thuis opstappen, door te verhuizen naar Valencia. Maar het tweede, daar was ik zonder het goed en wel te beseffen al lang voordien aan begonnen. Want laat dat nu net een van de mooiste neveneffecten zijn van taalleren: het introduceren van nieuwe manieren van kijken. In 2019 besloot ik Spaans te gaan leren. Als leerkracht Engels wilde ik nog eens firsthand meemaken hoe het voelt om van 0 te beginnen. Bovendien zou Spaans goed van pas komen voor eventuele reizen naar Zuid-Amerika. Aldus zei ik trots in de derde les op het CLT: “estudio español para viajar y conocer a gente”.

Een nieuwe taal leren bleek geweldig leuk, en ik voelde bij elke les mijn inlevingsvermogen voor mijn eigen studenten vergroten. “Mission accomplished”, dacht ik. Wat ik echter niet meteen verwacht had, was dat ik na pakweg 20 lessen het gevoel begon te krijgen dat ik niet enkel mijn kennis van het Spaans aan het verruimen was, maar ook mijn visie op het leven. Dat besef kwam, zoals zo vaak bij mij, in de vorm van muziek, namelijk een lied van Mexicaanse folk muzikante Natalia Lafourcade (die we overigens in de CLT les hadden leren kennen). In haar lied “Que la Vida Vale” zingt ze de regel “porque la vida vale, hay que vivir”. Vrij vertaald “omdat het leven kostbaar is, moet je leven”. Geen nieuw concept natuurlijk: het eeuwenoude “Carpe Diem” en de recentere YOLO-beweging pleiten immers voor dezelfde levenslust. En toch... In plaats van de imperatief “pluk!” of de nadruk op de persoon in “you only live once” en “je moet leven”, gebruikt het Spaanse “hay que” de onpersoonlijke constructie “er moet geleefd worden”, zonder dat er een persoon als onderwerp bij betrokken is. De nood staat dus los van het individu, en is daarom groter: er moet collectief geleefd worden, want we zijn het verschuldigd aan het leven.

Is dit een choquerend nieuw inzicht? Wellicht niet. Toch liet deze grammaticale nuance in volle coronapandemie een diepe indruk na op mij. Het voelde aan als een nieuwe

manier van kijken naar een bekend concept. Met een lichtjes andere nuance die meer in lijn lag met wat ik instinctief voelde, maar zelf nog niet onder woorden kon brengen. Tot ik Spaans leerde.

In de twee jaar dat ik in Valencia woon, heb ik dezelfde verwondering kunnen observeren bij Engelstalige vrienden die het Spaanse woord “ganas” leerden kennen. Dit is het Spaanse woord voor “goesting”, of eerder “goestingen”, een concept dat in het Engels niet helemaal op dezelfde manier bestaat. Ook voor mijn Engelse vrienden maakt die nuance een verschil in hun manier van denken. De zin “I don’t really have the ganas” wordt dan ook regelmatig gebruikt in de vriendengroep, omdat “I don’t really feel like it” toch niet volledig deze nieuwbenoemde emotie dekt.

En zo zijn er zo veel voorbeelden van hoe vreemde talen mij geholpen hebben om deze grote wereld onder woorden te brengen. Engels en Spaans op kop, de talen waarin ik een groot stuk van mijn dagen doorbreng. Maar ook onze prachtige Nederlandse taal, het Frans en Duits dat ik leerde op de humaniora, het weinige Latijn en Grieks dat nog is blijven hangen, en zelfs die 3 zinnetjes lers die ik me nog herinner van de initiatiecursus op Erasmus. Die talen hebben niet alleen deuren geopend naar nieuwe culturen, vriendschappen en ervaringen. Zonder dat ik me er altijd bewust van was, hebben ze zich verweven in mijn wereldvisie, vergroten ze mijn begrip van en voor anderen en helpen ze me om “op te stappen uit manieren van kijken” en op weg te blijven naar “de plek”. Wherever that may be.

Maartje Everaert, docent Engels en cursiste Spaans op het CLT, mei 2023

